

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 357/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť R. V., zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, advokátska kancelária, Na Priekope 174/13, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo R. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2007 p o r u š e n é b o l o .

2. R. V. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť R. V. trovy konania v sume 284,08 € (dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. Tatiany Polkovej, advokátska kancelária, Na Priekope 174/13, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 357/2014-7 z 10. júna 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť R. V. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2007.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 30. apríla 2007 podal na okresnom súde žalobu, ktorou si uplatnil nároky podľa zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. Okresný súd vo veci sťažovateľa ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu vo veci nenariadil ani jedno pojednávanie. Sťažovateľ poukazoval najmä na skutočnosť, že predmet konania pred okresným súdom nevykazuje takú skutkovú alebo právnu zložitnosť, ktorá by odôvodňovala trvanie konania po dobu takmer sedem a pol roka. Sťažovateľ tiež vyslovil názor, podľa ktorého jeho správanie v procesnom postavení účastníka konania nijak neprispelo k celkovej doterajšej dĺžke konania.

Vo vzťahu k doterajšiemu postupu okresného súdu sťažovateľ poukázal „na nesprávnu činnosť súdu, ktorý uznesením č. k. 14C/82/2007-43 zo dňa 28.09.2011 zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku napriek tomu, že sťažovateľ riadne zaplatil súdny poplatok dňa 25.11.2010. Na podklade odvolania sťažovateľa potom súd musel zrušiť vlastné nezákonné rozhodnutie. Súd vydal ďalšie nesprávne uznesenie z 15.03.2012, ktoré opravoval na žiadosť sťažovateľa ďalším uznesením z 25.09.2012. Za nesprávnu činnosť súdu treba považovať aj nerešpektovanie lehoty upravenej § 10 ods. 1 veta tretia zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Na výzvu súdu sťažovateľ zaplatil súdny poplatok a v lehote upravenej v § 10 ods.1 veta tretia zákona č. 72/1991 Zb. v znení neskorších predpisov súd nenariadil pojednávanie a sťažovateľovi nebolo doručené rozhodnutie súdu o predĺžení lehoty upravenej v označenom zákonom ustanovení. Ďalšie zbytočné prietahy sú dôsledkom nečinnosti súdu, ktorý vydal len jednoduché procesné uznesenia a rozhodol o návrhu na predbežné opatrenie.“.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3429/2014 doručeným ústavnému súdu 2. septembra 2014, v ktorom vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a uviedla sumár dosiaľ vykonaných úkonov okresného súdu:

«- dňa 30.04.2007 bol tunajšiemu súdu doručený žalobný návrh, pričom sťažovateľ ako odporcu označil Národnú radu Slovenskej republiky. Predmetom žaloby bolo určenie, podľa ktorého je odmeňovanie navrhovateľa v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania (tzv. antidiskriminačná žaloba). Spis bol podľa elektronickej podateľne pridelený náhodným výberom zákonnej sudkyňi JUDr. Eve Tulejovej,

- dňa 09.05.2007 sudkyňa vydala pokyn pre VSÚ, aby vyzval navrhovateľa na odstránenie väd žalobného návrhu (označenie odporcu),
- dňa 25.03.2008 vyšší súdny úradník vyhotovil uznesenie, ktorým vyzval navrhovateľa na odstránenie väd podania. Uznesenie bolo doručené navrhovateľovi dňa 01.04.2008,
- dňa 04.04.2008 bolo súdu doručené podanie navrhovateľa, v ktorom za odporcu označil Slovenskú republiku - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky,

- dňa 15.04.2008 vyšší súdny úradník na základe uznesenia vyzval odporcu, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k žalobnému návrhu. Uznesenie bolo doručené odporcovi dňa 17.04.2008,
- dňa 08.07.2008 vyšší súdny úradník predložil spis sudkyňi,
- dňa 25.08.2009 navrhovateľ doručil podanie, ktorým doplnil a rozšíril petit žaloby,
- dňa 24.02.2010 bolo vyhotovené uznesenie, na základe ktorého súd pripustil zmenu petitu. Uznesenie bolo doručené navrhovateľovi dňa 17.03.2010. Namiesto odporcovi bolo uznesenie omylom doručené Národnej rade SR. Národná rada SR vrátila uznesenie dňa 19.03.2010. Odporcovi bolo uznesenie doručené dňa 04.05.2010,
- dňa 07.05.2010 bol spis predložený sudkyňi s pokynom pre súdnu tajomníčku, aby 2 mesiace pred termínom pojednávania, avšak najneskôr v decembri 2010 vyzvala navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie žalobného návrhu,
- dňa 28.10.2010 bol navrhovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podanie žalobného návrhu,
- dňa 06.12.2010 bolo súdu doručené podanie navrhovateľa, na základe ktorého vzniesol námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi JUDr. Eve Tulejovej,
- dňa 12.01.2011 bola námietka zaujatosti predložená Krajskému súdu v Bratislave,
- dňa 24.01.2011 Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. UNcC 15/2011-40, rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená v tejto veci,
- dňa 28.09.2011 súd na základe uznesenia č. k. 14C 82/2007-43 zastavil konanie, pre nezaplatenie súdneho poplatku. Uznesenie bolo doručené navrhovateľovi dňa 28.10.2011 a odporcovi dňa 27.10.2011.
- dňa 04.11.2011 bolo súdu doručené odvolanie navrhovateľovi proti uzneseniu o zastavení konania, a súčasne plná moc, ktorú udelil advokátke JUDr. Tatiane Polkovej,
- dňa 30.11.2011 súd uznesením č. k. 14C 82/2007-50, zrušil uznesenie o zastavení konania. Uznesenie bolo doručené navrhovateľovi dňa 27.12.2011 (nie právnenému zástupcovi navrhovateľa) a odporcovi dňa 22.12.2011,
- dňa 30.01.2012 bolo doručené podanie navrhovateľa, ktorým a) navrhol súdu pripustiť zmenu žaloby, b) požiadal súd o vydanie predbežného opatrenia, c) doplnil dôvody žalobného návrhu,

- *dňa 02.03.2012 bolo súdu doručené podanie navrhovateľa, ktorým žiadal vrátiť časť súdneho poplatku,*
- *dňa 14.03.2012 vyšší súdny úradník vyhotovil úradný záznam, v ktorom uviedol, že po návrate do práce z PN našiel v spise nevybavenú žiadosť o vydanie predbežného opatrenia s tým, že spis ihneď predložil sudkyňi,*
- *dňa 14.03.2012 zákonná sudkyňa vyhotovila úradný záznam, v ktorom uviedla, že spis jej bol predložený s návrhom na vydanie predbežného opatrenia bez toho, aby bol vyznačený na spisovom obale odtlačok pečiatky „predbežné opatrenie“,*
- *dňa 15.03.2012 súd vydal vo veci a) uznesenie č.k. 14C 82/2007-73, na základe ktorého zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia a b) uznesenie č.k. 14C 82/07-76, ktorým pripustil zmenu petitu. Uznesenia boli doručené právnenému zástupcovi navrhovateľa dňa 26.03.2012 a odporcovi dňa 21.03.2012,*
- *dňa 27.03.2012 bola súdu doručená žiadosť navrhovateľa o opravu uznesenia z č.l. 76,*
- *dňa 30.04.2012 bolo súdu doručené podanie navrhovateľa, ktorým doplnil listinné dôkazné prostriedky a ktorým súčasne navrhol pripustiť zmenu petitu,*
- *dňa 29.05.2012 súd vydal vo veci uznesenie, ktorým opravil uznesenie z či. 76 a ktorým súčasne pripustil zmenu petitu. Uznesenie bolo doručené právnenému zástupcovi navrhovateľa dňa 06.06.2012 a odporcovi dňa 01.06.2012,*
- *dňa 20.06.2012 došlo súdu podanie, ktorým navrhovateľ opätovne žiadal súd rozhodnúť o vrátení časti súdneho poplatku,*
- *dňa 10.10.2012 došlo súdu podanie, ktorým navrhovateľ požiadal súd, aby urgentné rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku,*
- *dňa 09.11.2012 zákonný sudca vydal pokyn pre vyššieho súdneho úradníka, aby rozhodol o vrátení časti súdneho poplatku,*
- *dňa 13.11.2012 bolo vo veci vydané uznesenie, ktorým súd rozhodol o pripustení zmeny petitu. Uznesenie bolo doručené právnenému zástupcovi navrhovateľa dňa 12.12.2012 a odporcovi dňa 07.12.2012,*

- *dňa 10.12.2012 vyšší súdny úradník vyhotovil úradný záznam, v ktorom uviedol, že až po prekontrolovaní spisového materiálu našiel v prílohách (ako nezaevidovanú v spise) žiadosť navrhovateľa o vrátenie súdneho poplatku,*
- *dňa 10.12.2012 vyšší súdny úradník vyhotovil uznesenie, ktorým zamietol žiadosť navrhovateľa o vrátenie časti súdneho poplatku. Uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi navrhovateľa dňa 21.12.2012,*
 - *dňa 07.01.2013 bolo súdu doručené odvolanie navrhovateľa voči uzneseniu o zamietnutí vrátenia súdneho poplatku,*
- *dňa 28.01.2013 vyšší súdny úradník vydal pokyn pre kanceláriu, aby bol doručený rovnopis odvolania odporcovi a aby kancelária vyriešila problém s doručenkami, pokiaľ ide o uznesenie o zmene petitu (zo dňa 13.11.2012) a uznesenie o zamietnutí vrátenia časti súdneho poplatku (zo dňa 10.12.2012),*
- *dňa 20.02.2013 vydal vyšší súdny úradník pokyn pre kanceláriu, aby bol spis predložený sudkyňi, z dôvodu podania odvolania voči rozhodnutiu, vyhotoveného vyšším súdnym úradníkom (ktorým zamietol navrhovateľovi vrátenie časti súdneho poplatku),*
- *dňa 21.02.2012 bola vypracovaná predkladacia správa pre odvolací súd - Krajský súd v Bratislave,*
- *dňa 28.03.2013 Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 5Co 144/2013-101 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým došlo k zamietnutiu žiadosti navrhovateľa o vrátenie časti súdneho poplatku. Uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi navrhovateľa dňa 23.05.2013 a odporcovi dňa 22.05.2013,*
- *dňa 17.06.2013 bolo súdu doručené podanie navrhovateľa, ktorý vzal v časti späť svoj žalobný návrh a súčasne požiadal súd o pripustenie zmeny petitu,*
- *dňa 27.06.2013 bolo súdu doručené dovolanie navrhovateľa voči uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č.k. 5Co 144/2012-101, zo dňa 28.03.2013,*
- *dňa 19.08.2013, bolo vyhotovené uznesenie, č.k. 14C 82/2007-111, ktorým bolo zastavené konanie v časti o zaplatenie istiny 10 000,- Eur. Uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi navrhovateľa dňa 05.09.2013 a odporcovi dňa 02.09.2013,*

- dňa 26.08.2013, bolo vyhotovené uznesenie, č.k. 14C 82/2007-112, ktorým bola pripustená zmena petitu. Uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi navrhovateľa dňa 05.09.2013 a odporcovi dňa 02.09.2013,
- dňa 26.08.2013 vyšší súdny úradník vyzval odporcu, aby sa vyjadril k dovolaniu navrhovateľa,
- dňa 06.09.2013 bola vypracovaná predkladacia správa pre Najvyšší súd SR. Dovolanie spolu s predkladacou správou bolo predložené Najvyššiemu súdu SR dňa 12.09.2013,
- dňa 28.11.2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č.k. 2Cdo 292/2013-120 rozhodol o dovolaní. Spis bol spolu s uznesením doručený tunajšiemu súdu dňa 07.01.2014,
- dňa 27.01.2014 bol spis zapožičaný predsedovi Krajského súdu v Bratislave, z dôvodu vybavenia sťažnosti,
- dňa 17.02.2014 bolo súdu doručené podanie odporcu, na základe ktorého vzniesol námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi JUDr. Eve Tulejovej (podanie antidiskriminačnej žaloby voči odporcovi),
- dňa 24.02.2014 bol spis vrátený z Krajského súdu v Bratislave tunajšiemu súdu,
- dňa 27.02.2014 zákonná sudkyňa požiadala predsedníčku tunajšieho súdu, aby bola vec pridelená na rozhodnutie inému sudcovi, ktorý si antidiskriminačnú žalobu nepodal,
- dňa 10.07.2014 predsedníčka Okresného súdu Bratislava I na základe Opatrenia č. 8/2014 zo dňa 17.06.2014 pridělila vec zákonnému sudcovi JUDr. René Miltákovi.»

K doterajšiemu priebehu konania predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení ďalej uviedla:

„Predmetom konania je tzv. antidiskriminačná žaloba. Podávanie antidiskriminačných žalôb vychádza z nálezů z Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý je právne záväzný pre každý štátny orgán, keďže konštatoval protiústavnosť platovej úpravy sudcov Špeciálneho súdu proti sudcom všeobecných súdov, preukázaním existencie neprípustnej platovej diskriminácie sudcov v dôsledku čoho vzniká nárok na peňažnú satisfakciu v zmysle tzv. antidiskriminačného zákona. Z tohto dôvodu sa predmetná vec nejaví ako skutkovo a právne zložitá.

Na celkovú dĺžku súdneho konania malo o. i. vplyv i to, že v danej veci došlo k zmene zákonného sudcu, zároveň účastníci opakovane realizovali svoje procesné práva (návrh na vydanie predbežného opatrenia, námietka zaujatosti voči konajúcemu sudcovi, 3x návrh na zmenu návrhu na začatie konania, čiastočné späťvzatie návrhu, 2x odvolanie, 1x dovolanie), o ktorých bolo potrebné rozhodnúť, pričom rozhodnutia súdu boli následne napádané opravnými prostriedkami.

V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov bolo porušené, dovoľujem si požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy vyššie uvedené objektívne dôvody, ktoré mali za následok, že predmetné konanie nebolo doposiaľ právoplatne skončené a sťažovateľke aby uplatnený nárok na finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške. “

K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zaujala na základe výzvy ústavného súdu stanovisko aj právna zástupkyňa sťažovateľa. Táto vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 23. septembra 2014 poukázala na skutočnosť, že z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr. 3429/2014 vyplýva, že prerokovávaná „vec sa nejaví ako skutkovo a právne zložitá“, pričom z chronológie procesných úkonov je možné „zistiť nekonceptný postup pracovníkov“ okresného súdu. Opätovne upozornila na skutočnosť, že okresný súd vo veci dosiaľ nenariadil ani jediný termín pojednávania.

Právna zástupkyňa sťažovateľa tiež vyjadrila súhlas, aby ústavný súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Z obsahu súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 82/2007 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, čo sa týka predloženej chronológie, aké uviedol okresný súd, preto ich považoval za preukázané. Zároveň ústavný súd zistil, že v čase jeho rozhodovania nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Sťažovateľ zároveň namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (IV. ÚS 15/03, I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoľeným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Vo vzťahu k prvému skúmanému kritériu ústavný súd konštatuje, že tzv. antidiskriminačná žaloba podaná sťažovateľom nepredstavuje z hľadiska predmetu konania vec výnimočnej skutkovej a právnej zložitosti. Túto skutočnosť napokon konštatovala vo svojom vyjadrení aj predsedníčka okresného súdu. Navyše, z obsahu súdneho spisu predloženého ústavnému súdu je možné ustáliť, že okresný súd dosiaľ riešil len otázky procesného charakteru a nevykonával žiadne procesné úkony vo veci samej, preto nie je možné ani uvažovať o skutkovej či právnej zložitosti veci samej ako o príčine doterajšej dĺžky konania.

2. V rámci hodnotenia prípadných zbytočných priet'ahov v súdnom konaní z hľadiska druhého kritéria ústavný súd zistil, že sťažovateľ v priebehu súdneho konania opakovane menil žalobný návrh (podaním zo 4. apríla 2008, z 25. augusta 2008, 30. januára 2012, 30. apríla 2012 a zo 17. júna 2013). Sťažovateľ tiež žiadal o vrátenie časti zaplateného súdneho poplatku, čomu okresný súd nevyhovel. Sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a uznesením č. k. 5 Co 144/2013-101 uznesenie okresného súdu potvrdil. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 2 Cdo 292/2013-120 z 28. novembra 2013 tak, že dovolanie odmietol. Uvedené procesné aktivity účastníka konania síce predĺžili celkovú dobu súdneho konania, ústavný súd však v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania oprávnená osoba zodpovednosť za predĺženie konania neznáša, nemožno ju ale v takomto prípade pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (m. m. III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, III. ÚS 132/2012).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie namietaného súdneho konania v dĺžke viac ako 7 rokov bez nariadenia čo i len jediného pojednávania vo veci samej je už samo osebe neprimerané.

V postupe okresného súdu zistil ústavný súd viacero období nečinnosti. Žaloba sťažovateľa bola okresnému súdu doručená 30. apríla 2007, pričom až 25. marca 2008 (11 mesiacov) bol sťažovateľ ako žalobca vyzvaný okresným súdom na odstránenie nedostatkov žalobného návrhu. Ďalšie obdobie nečinnosti je možné identifikovať v čase medzi doplnením petitu žaloby sťažovateľom podaním doručeným okresnému súdu 25. augusta 2009 a rozhodnutím okresného súdu o pripustení zmeny petitu z 24. februára 2010 (6 mesiacov). Ďalší úkon okresného súdu smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej bol vykonaný až po zmätočnom doručovaní rozhodnutia o pripustení zmeny petitu, a to 28. októbra 2010, keď bol sťažovateľ vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku (7 mesiacov). Dňa 24. januára 2011 krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti podanej sťažovateľom voči konajúcej sudkyňi a konštatoval, že konajúca sudkyňa nie je z konania vylúčená. Toto rozhodnutie bolo okresnému súdu doručené 29. marca 2011. Ďalší úkon okresný súd vo veci vykonal až 28. septembra 2011 (6 mesiacov), keď uznesením zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku sťažovateľom.

Napokon k obdobiam významným z hľadiska nečinnosti okresného súdu je možné zaradiť aj obdobie od 27. februára 2014, keď konajúca sudkyňa požiadala o pridelenie veci inému sudcovi, do 10. júla 2014 (takmer 5 mesiacov), keď predsedníčka okresného súdu pridělila vec novému zákonnému sudcovi.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

V postupe okresného súdu je možné identifikovať aj postup, ktorý bol nesústredený a neefektívny a ktorý mal za následok predĺženie celkovej doterajšej doby konania. V prvom rade ide o postup pri doručovaní uznesenia z 24. februára 2010, ktoré bolo omylom doručované inému subjektu než odporcovi, a v dôsledku tejto chyby bolo odporcovi doručené až 4. mája 2010 (teda po viac ako 2 mesiacoch). Taktiež neefektívnym a nesústredeným bol postup okresného súdu, ktorý uznesením z 28. septembra 2011 zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku napriek tomu, že sťažovateľ v súdom určenej lehote súdny poplatok v plnej výške uhradil na účet okresného súdu. Uznesenie o zastavení konania bolo zrušené až 30. novembra 2011 na základe odvolania sťažovateľa.

Uvedený postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v § 100 ods. 1 OSP, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 14 C 82/2007 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 82/2007, berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci, ako aj podiel sťažovateľa na celkovej dĺžke konania, považoval priznanie sumy 1 500 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Právny zástupca sťažovateľa trovy konania nevyčíslil. Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) priznal sťažovateľovi náhradu trov konania. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2013 v sume 804 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 134 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu 8,04 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi, spolu predstavuje sumu 284,08 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014